

Narodna Straža

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJEerno. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO ČLENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK, POŠT. PRET. 17. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 46.

ŠIBENIK, 24. STUDENOGA 1926.

GODINA VI.

Reforma kod vojske.

Čitamo u novinama: Prošlih dana bacio se u Tisu rezervni oficir Vuk Purić. Iz Tise je uspjelo izvući tek lješ Purića, koji se na samoubilački čin odlučio iz očaja. U zadnje vrijeme pozvan je na vojne vježbe te je tako izgubio svoje namještenje. Pri povratku s vježaba više nego iluzorno bilo je za nj, da će u današnjoj krizi doći do kruha. Usudan korak ostavio je tužne i bijedne ženu i dvoje sitne djece.

Mnogo danas razmišljamo o reformama javnog i privatnog života. U nizu članaka iznijeli smo svoje mišljenje o reformi mentaliteta, duše, o reformi gospodarskog i političkog života. Ne možemo kod toga da propustimo analizu našega militarnog sistema.

Tradicija i dugačko ratno vrijeme učinili su, da su s jedne strane militarna struktura i organizacija, svaki hod, parada, uniforma itd., postale za jedan dio društva privlačive, dok su s druge strane, radi teške ratne nevolje, na vojsku, na militarni sistem bacane najteže krivice radi samoga njenog postanka. I jedno i drugo je svakako krivo. Potreba državne obrane nije nikad tako jako dokumentirana kao danas. No radi se o principima i strukturi, na kojoj bi militarni život morao počivati. Mišljenja smo, da uz tvrdi potrebnu disciplinu mora naš vojnički sistem počivati baš najviše na onim principima, koje tražimo za državu i njezin život i koje smo u državni život uveli. To je demokratija. To je briga za narod. Tu se mora računati sa čovječjim vrlinama i sa interesima zajednice.

U prvom redu dolazi tu odgoja državljanina, koji vrši vojničku dužnost. Taj odgoj kod nas ne govori skoro ništa o bratstvu narodâ, o ljudskoj jednakosti, o ljubavi. Govori se previše o visokom patriotizmu, gaje se i uzdižu osjećaji za socijalno nevelike vrijednosti, za parade, principijelno i za krvava razbojišta naroda, bez dodataka, da bi silno voljeli, kad do njih ne bi nikad došlo, da je apel na snagu sile i oružja bio pobijeden od osjećaja pravde i čovječnosti.

Imamo i za nedisciplinarnu prekršaje posebne vojničke sudove. I u tome vidimo nedemokratsku ustanovu jer u jednoj državi ne bi smjela biti nego jedna sama vrst personalne sudske nadležnosti za sve državljane.

Imamo dalje previše velik vojnički rok. Ispod godine dana idu samo izuzetni slučajevi. U zadnje vrijeme vidimo, da skoro sve države, a na osobit način kulturne i napredne države, skraćuju vojničku službu na minimum mogućnosti. U Francuskoj je baš ovih dana predviđen rok vojne službe od same godine dana. Kod nas zna taj rok doći i do dvije godine. Koliko od toga štete ima država, koja mora da hrani vojnika, možemo konstatirati u dva pravca: putem državnoga budžeta i logikom zdravoga razuma, da svaki vojnik pod puškom znači jednoga radnika manje na očinjskoj njivi ili u svojoj obitelji.

Za vojne izdatke se kod nas i šteti i ne šteti. Za mornaricu se šteti. No kod broja generaliteta mislimo, da se ne šteti, te konstatacija, da kod nas ima osamdesetak generala više nego što ih je imala Srbija dobiva svoju vrijednost, kad uočimo, da bi ih moglo biti mnogo manje. Državni budžet je obremenjen, a vojska nije u prvom redu ono, što bi morala biti: Organizatorica državnoga gospodarstva, državnoga saobraćaja i pokušaj organizacije kolektivnoga rada za državnu zajednicu.

Neka nam se dozvoli još jedna primjedba, koja se ne odnosi na militarnu organizaciju, već na pojedine izrasline, a još više na duh, koji bismo željeli, da vlada u armadi. U stara vremena kod nas su živjeli i radili general Petar Preradović, pukovnik Trnski i oficir Fran Mažuranić. Ni-

je bilo demokratskijeg oficira od „obrstara“ Ivana Trnskoga. Taj je pisao za narod. Nijesmo od njega čitali kakve visokopatriotske himne. I Petar Preradović nije nalazio za potrebno, da radi po već više nego dvadesetvijekovnoj vojničkoj šabloni, već je pisao stihove čovjekoljubive, srdačne, mirotvorne, pune ljubavi baš za one, koji su u civilu bili radnički staleži, a u armadi njegovi vojnici. Fran Mažuranić je u svom *Lišću* dao hvalospjev čovjeku pravde, ljubavi i dobrote protiv kapralske desure.

Duh te trojice vojnika htjeli bismo da zavлада našom armadom. Više demokratije, ali ne patvorene, više realne saradnje državi i više gajenja humane i socijalne kulture za razliku od srove i vanjske civilizacije. I onda ne će doći do slučajeva i krvavih tragedija, koje smo stavili na čelu svoga napisa.

Ab-agro.

Odgovor dra Korošca g. Stj. Radiću.

Obzirom na neke neistinite izjave g. Radića u jednom njegovom govoru 20. t. mj. u Mostaru, dr. Anton Korošec dao je ovu izjavu u beogradskoj „Politici“ od 22. t. mj.:

„Nikada se nijesam sporazumijevao ni sporazumio sa Pašićem i Pribičevićem, da se Hrvati obezglave i izbrisu, da se stvori jedna oblast, koja bi bila do Rijeke Slovenačka, a odatle sve dalje Srpska, a da bude Hrvatska u jednom kolu, u jednoj dolini u Zagorju, potpuno odsječena od cijeloga svijeta. Isto tako nije istina, a o tome se može svačiko, koji zna čitati, uvjeriti, da je sve to u Ustav uneseno i napisano i da sve to tamo stoji, kako je g. Radić u Mostaru tvrdio. Niti Vladin ustav, za koji ja i moji slovenački i hrvatski prijatelji nijesmo glasali, sadrži takvu podjelu zemlje, a još

manje nacrt ustava, koji je predložio parlamentarni klub slovenske i hrvatske pučke stranke.

Ne čudi me već odavno, što g. Radić govori pred hrvatskim narodom takve i slične gorostasne neistinite, a čudim se hrvatskom narodu, da takve neistinite od jednog svog političkog prvaka mirno sluša. Demokratija, koja se oslanja na takvu neistinitu ili na takvo veliko neznanje širokih narodnih masa, ne može se dobro ispoljavati u državnoj politici i što je po mome uvjerenju također jedan razlog više, da ne možemo doći do konsolidacije naših unutrašnjih prilika. I u unutrašnjoj politici je potrebna etika, treba moralnih načela, bar načela, da se nikada uopće ne govori neistina i da narod ne dopusti svojim pravicima nepoštenje u javnim govorima.“

Nesposobnost i neradinost RR vlade.

Radikalsko-radićevska vlada g. Uzunovića je vlada samih kriza, nesporazumaka i sporova, koji se od vremena do vremena izravnavaju, da opet ponovno izbiju, pa se opet za nuždu zakrpaju, dok se nanovo ne pokažu. Od samih takvih kriza vlada se ne laća nikakva ozbiljna posla. Nar. Skupština je prisiljena da se bavi kojekakvim sitnicama, gospodarska je kriza sve veća, a parlamentarizam je posve diskreditiran. Stvari, koje bi se imale rješavati u Nar. Skupštini, rješavaju se iza kulisa, i sudbina cijele države je ovisna od toga, kako će se svršiti međusobna borba dvaju, triju stranačkih prvaka. Na jednoj strani imamo vječno trvenje između radikala i radićevaca, a na drugoj se strani bore opet radikalske kolovode, tko će od njih imati svu vlast.

Izgleda, da su se radikali među sobom nekako izmirili. Samo u to izmirenje malo tko mnogo vjeruje. Prije je to nekakvo primirje, nakon koga će doći do još oštrije borbe. Izmirili su se kod obilne večere, kod pića i pjesme samo zato, da jedni

ostanu u vladi, koju će moći izrabljivati za učvršćenje svoga položaja, a drugi da dobiju veći upliv u stranci, koji sada nemaju. Nijedna strana ne misli, kako bi se već jedamput započelo s ozbiljnim radom, da se utvrde jasne smjernice, po kojima bi se imala riješiti tolika prijeporna i važna pitanja našega državnog života, te u prvom redu kako bi se pristupilo ozdravljenju teške gospodarske krize. Njima je jedino na pameti, tko će imati u državi vlast, kako će se sačuvati ovaj režim, koji kulminira u jednoj osobi, u iskorišćavanju države za jednoga čovjeka i njegovu frakciju. Za krinku ustavnoga demokratizma skriva se borba par vlasti željnih prvaka radikalne stranke za prvo mjesto u državi bez obzira na opće interese. Sistematski se ubija demokratija i demoralizuje javni život, kao da je narod samo igračka u rukama partije, odnosno par njezinih vođa. Izračuju se na silu fiktivni proračuni, svaka zakonodavna inicijativa je izginula, gospodarski i socijalni problemi kao da ne postoje,

a javnost se muči iz dana u dan izjavama sad ovoga sad onoga radikalskoga ili radićevskoga prvaka, koji kuju najrazličnije kombinacije, jedan protiv drugoga intrigiraju i iznašaju sama osobna pitanja, kao da nema nikakvoga drugoga stvarnoga problema u našoj državi Sve je u jednom derutnom stanju i pravo je čudo, da se sve skupa kroz noć ne sruši i pokopa pod sobom tu karikaturu demokracije i ustavnosti.

Hoće li se naći jedna metla, koja će sve to očistiti, hoće li se kod nas jednom ustaliti režim, koji će pred očima imati opće dobro naroda i države te na temelju jasnoga nacrtâ i radnoga programa početi da rješava tolika važna pitanja našega državnoga života? Hoće, kad narod uvidi svu mizeriju stranaka i ljudi, kejma se priklanja, i odgurne ih od sebe. Vjerujemo, da će do toga doći prije ili poslije.

Zavjera u Rumunjskoj.

Rumunjska vlada je otkrila zavjeru, kojoj je bila svrha, da se na rumunjsko prijestolje postavi bivši prijestolonasljednik princ Karol, pa makar da to, ako ustreba, provede i silom. Provedena su mnoga uapšenja osoba, za koje se saznalo, da su u vezi s ovom zavjerom. Vijesti o tome, tko je sve uapšen, ne mogu se provjeriti, jer se sa službenoga mjesta o tome ne daju nikakva saopćenja. Tvrdi se, da je uapšeno mnogo oficira i građana ne samo u Bukareštu, nego i u provinciji. Zavjera je imala svrhu, da prisili kralja Ferdinanda, da se prije povratka kraljice Marije zahvali na prijestolju i da na prijestolje dođe bivši prijestolonasljednik princ Karol.

Predsjednik vlade general Avarescu održao je konferenciju sa vođom liberala Bratianu-om, te su se sporazumjeli, da se povratka Karola ima pod svaku cijenu spriječiti. Cenzura ne dozvoljava, da se o svemu ovome išta piše. Avarescu je još održao konferenciju sa ministrom vojnim i sa šefom generalnoga štaba. Zaključeno je, da se iz vojske otpuste svi oni oficiri, koji su poznati kao pristasa princa Karola. Zatim je određeno, da se izvrši izmjena garnizona. Čitave komande pojedinih pukova su izmijenjene. Tajna policija ima pune ruke posla. Vojne trupe su pojačane. Vlada je ujedno poslala nekoliko detektiva u Pariz, da nadziru princa Karola i, ako ustreba, spriječe njegov povratak.

Oblasni izbori.

Na sjednici ministarskoga savjeta zaključeno je, da se u čitavoj državi 23. siječnja 1927. provedu oblasni izbori.

Opsadno stanje u Grčkoj.

Grčka vlada je proglasila nad cijelom Grčkom opsadno stanje. U zadnje vrijeme su učestali napadaji monarhista na redarstvo. Što više, desio se jedan slučaj napadaja monarhista na jednu vojarnu. Zaplijenjene su monarhističke novine. Otkrivena su tajna stovarišta oružja. Sazvan je hitno parlament.

Apšenja u Italiji.

Sa talijanske granice potvrđuju se vijesti, da je talijanska vlada zaključila, da uapši sve socijalističke, komunističke i maksimalističke narodne poslanike, kojima je poništen mandat. Sada su uapšeni socijalisti Ranitto u Torinu i Viola u Bresciji te republikanac Marga u Rimu. Od 4. do 19. t. mj. u milanski zatvor San Vitorio dovedeno je 5.000 političkih uapšenika. Na Sardiniji traju i dalje nasilja fašista. Nar. poslanik Lusco, koji je kod provala u njegov stan ubio jednoga fašistu, uapšen je, kao i njegov branitelj advokat Marcelo, jer nije otklonio obranu.

Protiv promjene poslovnika Nar. Skupštine.

Na sjednici šefova opozicije 22. t. mj. zaključeno je, da svi poslanici užeg opozicionog bloka napuste skupštinsku dvoranu u času, kada će biti stavljena na dnevni red izmjena skupštinskog poslovnika po prijedlogu radikalnog poslanika g. Ljube Popovića, a na insistiranje HSS. Uži opozicioni blok iznijet će r. zloge ovakvog držanja u Nar. Skupštini. Uža opozicija smatra, da se poslovnik skupštinski ne može mijenjati, kadgod se sjete vladine stranke, a naročito sada, kada bi ovakve promjene imale uslijediti iz partijskih razloga i potreba današnjih vladinih stranaka.

Internacionalna proslava katoličke omladine 27. XII. t. g. bit će prenesena glava sv. Alojzija iz Castiglione u Rim u pratnji delegata svih katoličkih omladinskih organizacija svijeta. Hrvatski Orlovski Savez dobio je također poziv, da pošalje svoje delegate. Za ovu proslavu čine se velike pripreme, da bude što dostojnija velika sveca.

VALTAZAR VIJOLIC:

ZVJERSKE DUŠE.

(Filozofu Urbanu Taliću prigodom sedamstogodišnjice smrti asiškoga Patriarha.)

Nastavak.

Nad morem radjela je zora u hiljadu ljubicastih osmijeha, kad se Gaudencije probudio. Prekrstio se te izišao iz pećine. Vani ga je dočekao bladan jutarnji zrak i nepregledna tišina plavoga morskog kraja. Digao je oči prema svježem vedrom nebu i zahvaljivao tihim šptom žarke molitve dobrom nebeskom Ocu, što ga je čuvao minule noći u strašnoj osamljenoj pećini.

Najednom nedaleko od sebe opazio je bijeloga lovačkog psa, koji je nenadno žestoko zalajao, a onda se spustio niz klisure, približio se k njemu i stao mahati repom. Gaudencije ga pogleda po hrpu, a prijazna životinja previjala je gipko

Lurdska spilja u Šibeniku.

Naš je grad dobio jednu rijetkost, Lurdsku spilju pred crkvom sv. Lovre, sagrađenu po osobitoj konstrukciji i u znatnoj veličini. Zaprema prostor od 216 m². Za nju je dovezeno sa skradinskoga bukva 100 kola sedre, a osim toga je upotrebijeno 20 kola kamena, izvađena iz žilca u istoj spilji. Ona je tako naravno skopljena i izvađena, da se čini jedinstvenom cjelinom, koja je nastala u samoj prirodi. Pojedini su komadi sedre povezani mortom (maltom), u kojoj je 1/3 do 2/3 cementa, ali je taj vez prekriven sadrenim prahom, pa se nigdje njegov sastav ne vidi. Sve kao u prirodi. Svod spilje visi o četiri gvozdene grede (šine), koje počivaju na betonskim stupovima. Šuplje sige odozgo vise povezane gvozdem za te grede, ali je dakako sve to maskirano, da nartarnju konstrukciju ni najmanje oko ne zapaža. Poviše šina stoji terasa od betona, na kojoj su četiri otvora zbog osvjetljenja pećine i ventilacije. Uz terasu je, u samostanskom vrtu, načinjen reservoir vode, koja protječe kroz spilju ispod Gospina kipa niz sedam sadrenih stepenica u dva izliva, te prelazi u jezerce. To je zapravo slap vode u miniaturi, sa svojim skokovima, pjenavom vodom i veselim žuborom. Ulaz u pećinu nalazi se odstraga, uz ugao crkve. Ide se sakrivenim hodnikom (2 1/2 m dug) do pjevališta, gdje udobno mogu stati pjevači i harmonij, a da se nitko ne vidi, jer je prostor od 13 m². Akustika je neobična i vrlo dobra. Još dalje, iz pjevališta dolazi se na propovijedaonicu, na zgodnom položaju, od 2 1/2 m², koja je izvana sva od sedre. Drugi hodnik, koji ima zajednički ulaz s prvim, spušta se niz 8 stepenica sve do udubine, gdje se nalazi Gospin kip. Sama je udubina široka 140, duboka 250, a široka 300 cm. U njoj je postavljen lijepi kip lurdske Djevice, 153 cm visok. Skrivenne električne žarulje oko kipa prospaju na prekide svijetlo u pet boja. Oko glave bit će još postavljene rasvijeljene riječi: „Ja sam neoskrvnjena Začecice!“ Podno kipa nalijevo kleči Bernardica (80 cm). U dnu spilje, nešto nadesno stoji ukusan oltarić od mramora (1 m visok, 160 širok). Da cijela spilja bude još naravnija, dana joj je posebna patina i zasadena je raznim biljem. Pred spiljom je gvozdena rešetka sa dvojaka pokraj-

na vrata. Pokraj onih nadesno postavljen je u ploči mramorni križ, u kojemu je kamen iz prave lurdske pećine, a koji je presvij. biskup Mileta sa hodočašća amo donio i blagoslovio.

Prostor pred spiljom nije velik, ali će porušenjem zida, koji ga ogrđuje, biti mnogo bolji pogled i sa puta, koji tu prolazi. Veličina lurdske spilje zahtijevala bi svakako još veći prostor pred sobom, a taj bi se dobio porušenjem jednokatne kuće. Time bi poskočila prednost spilje i dobilo bi se veći prostor za vjernike.

Gradnja ove pećine počela je 8. II. t. g., a dovršena je tek 10. XI. o. g., jer je mogao raditi samo jedan zidar, Ante Baranović, uz dva prosta radnika, pod neprestanim nadzorom graditelja. Graditelj g. Nikola Bolić iz Nina poznat je izumitelj praktičnih gospodarskih alata, a učio je neko vrijeme u Beču. Bolić je najprije napravio model spilje u sedri, ali je pri samoj gradnji izveo mnogo toga nabolje. Ponovno ističemo, da je spilja specijalna gradnja, koja zasluzuje pažnju ne samo naših građana, nego i putnika, koji k nama dolaze. Osim toga Bolić se sav dobrovoljno žrtvovao za ovaj posao, pa je zaslužio natpis, koji mu je u spilji postavljen: „Mira arte ac sedulitate — benevolus — Nicolaus Bolić Anonensis — construxit — A. D. 1926.“

Vrijednost ove spilje može se računati na preko 100.000 Din. Da se ovakva podigla, zasluga je svih građana, koji su davali doprinose i nastojali, da se izvede djelo, na prvom mjestu gde Ane Šare, koja je najveći dio doprinijela. U odboru su pak radili najviše g. Ive Kečkecmet i gđa Šima Belamarić. Dakako duša je ovoga poduzeća bio gvardijan fra Albert Bukić.

Svečani blagoslov lurdske spilje obaviti će presvij. biskup S. XII. o. g. Zdravo, zdravo, zdravo Marijol...
D. Krsto Stošić.

Katolički Dom u Petrijevcima. Hrvatski Katolički Orao u Petrijevcima pozvao je katoličku javnost, da pomogne njegovo nastojanje oko gradnje katoličkoga doma u tom mjestu. Ovaj će dom imati veliku važnost za katoličku obnovu cijelog onog kraja. Svaki će doprinos vrlo dobro doći. Doprinosi neka se šalju na: Vič. g. Mato Kretonić, kapelan, Petrijeveci kod Osijeka.

Jesam li platio preplatu?

vam pokazati put. Za četvrti sata bit ćete u Prisoju. Naš dobri don Frane primit će vas kao brata. Kod njega ćete počiniti i okrijepiti se. Dobar je on. Prava zenica Isusova. Prisoje odavna nije imalo tako učenoga i dobrog župnika.

— Don Frane Vuković. Poznati mi je vrlo dobro. Živjeli smo skupa četrnaest godina.

— A tako?! — Da, i on je bio franjevac kao i vi.

— Bit će vam možda školski drug.

— Jest.

— Mi ga svi volimo. On je sigurno iz samostana donio onu redovničku pobožnost, onu veliku ljubav prema svome stadu, osobito prema siromasima.

Gaudencije uživaše, što je njegov kolega tako ljubljen i štovan od svojih župljana. Doista velika je blagodat — mislio je — biti uzgojen pod samostanskim krovom. Dobar,

Nova jeronimska izdanja.

(Veliki prinos za podizanje hrvatske kat. književne kulture.)

Primiti smo nove jeronimske knjige, što su izašle za ovu zimsku sezonu, pa smo ostali upravo zadivljeni nad ljepotom, obilnošću, a nada sve nad ukusom vanjskom opremom tih knjiga, koje već tim moraju svakoga neodoljivo osvojiti. „Društvo sv. Jeronima“ izdalo je ništa manje nego

dvanaest novih dobrih knjiga od kojih je jedna vrednija od druge. Što se pak cijene tih knjiga tiče, upravo je nevjerojatno, da svih tih 12 knjiga, koje opsižu 1750 stranica, s toliko slika i u takvoj krasnoj, neke upravo luksuznoj opremi, možeš dobiti ukupno za 80 dinara. To je s obzirom na današnje cijene upravo poklonjeno. Vidi se, da te knjige hrvatskom narodu daje institucija, koja ne samo da ne ide ni za kakvom zaradom, nego ide samo za tim, da u ruke čitalačke publike pošto-poto dođe dobro stivo. Uvjereni smo, da će sva hrvatska katolička javnost znati dostojno ocijeniti to plemenito djelovanje „Društva sv. Jeronima“ za podizanje hrvatske katoličke književne kulture, pa da će sve te knjige biti upravo razgrubljene u najkraće vrijeme. Knjige su podijeljene u tri serije.

I. Redovna izdanja:

Dr Wimer: Isus Krst, 304 str., Matasović: Slavončice, 64 str., Sitarčić: Pčelarstvo, 96 str. i kalendar „Danica“ za g. 1927. Te 4 knjige stoje 40 din., za jeronimskoga člana samo 20 din.

II. Izvanredna izdanja:

Dr Kršnjavi: Božji sirotan, roman o sv. Franji, 240 strana, Dr Deželić: Socijalno pitanje, Braničević: Gospa Trsatska, Lahner: Hrvatske narodne pobožne pjesme (legende). I te 4 knjige stoje 40 din., za jeronimskoga člana samo 20 din.

III. Serija dobrih romana:

Dr Deželić: Mandaljena pobjednica, roman iz hrv. prošlosti. M. Dely: Bijela Mačka, roman iz francuskoga kat. života.

Dr Pregelj: Božji međaši, roman iz nedavne istarske prošlosti.

F. R. Barclay: Kroz stražnja vratašca, humoristički roman.

Svaki roman u prekrasnoj opremi stoji samo 15 din., a tko se predbroji na sva četiri romana, plaća za svaki samo 10 din.

vitko tijelo, dizala prednje šape prama njemu i veselim prijateljskim glasom očitivala mu svoja čuvstva. Na lavež psa dva su se lovca pomolila iza jednoga kuka. Začudiše se, kad opaziše mladoga franjevca pred vratima pećine. Netom ih vidje Gaudencije, silno se obradova. Otiđe nekoliko koraka prema njima i nazva im dobro jutro.

— Kako, oče, vi ovdje, pa još u ovo doba, upitao ga je jedan.

On im je ukratko sve ispričao.

— Zvijeri, gadne zvjeri! Na taj način ne postupa se ni sa životinjom, a kamo li sa redovnikom! — škripnu zubima stariji lovac, i oči mu planuše.

— No da, pravedni Bog sudio im je odmah, nadodao je mlađi i pogledao na mirno široko more, što je pritajilo svoj bijes u ljubici zlatnom svijetlu.

— Dodite, oče, s nama, mi ćemo

plemenit, svet uzgoj odlučuje cijelim daljnim životom. Don Frane nije ostao u samostanu. No što zato? On je samostanskim duhom, duhom velikoga asiškog Patriarha uredio svoju mladu svećeničku dušu i danas, očelichen plemenitom uzgojem, nošen krilima najvećih ideala, radi uspješno na njivi Gospodnjoj.

— To vam je put do u Prisoje, prene iz misli oca Gaudencija jedan lovac i pokaže rukom stazu, što se spuštala niz brežuljak. A eto vam i naše Prisoje. Vidi sa kao na danu. Ona kuća navrh sela, okružena šumicom borova, to je župski stan. Uza nj je i naša župska cekva. Pogledajte, kako joj se bijeli zvonik u prvom danjem svijetlu. Sad vas, oče, ostavljamo. S Bogom! Sretan put!

— Hvala vam, dobri ljudi! — S Bogom! Gaudencije im pruži ruku i brzim korakom spuštao se niz brežuljak. (Svršit će se.)

Dakle ovih 12 knjiga dobivaju jeronimski članovi za upravu ne- vjerovatno jeftinu cijenu od 80 din.

Tko još nije član, može postati plativši članarinu od 7 Din jedam- put zauvijek.

Te su knjige pravi rekord jefti- noće na cijelom književnom tržištu u našoj državi, a sigurno i u pored- bi s drugim državama. Zato ih od- mah naručite kod Hrvatskog knji- ževnog Društva sv. Jeronima u Zagrebu.

NAŠI DOPISI.

MALI IŽ, 20. studenoga 1926.

Orlovo društvo i njegovi protivnici.

10. VIII. t. g. osnovano je ovdje Orlovo društvo. Odmah je počelo sa razvijanjem svoga programa radom. No opazio se, da to nije po štiti našim, koji bi htjeli diskutirati i raspravljati, te su počeli odmah u početku rovariti proti društvu. Članice to nije ništa smetalo, već su išle dalje u provadanju u djelo svoje lozinke „Žrtva, Euharistija, Apostolat“. Orlovo se se dale odmah na ozbiljan rad, i to sa predavanji- ma, gimnastikom i predstavama.

Privodom vč. župnika bila je ustuplje- na crkvena kuća, da društvo može održati zabavu za blagdan Isusa-Krista Kralja i blagdan Svih Svetih. To je još više uzrujalo ono par mjesnih nemirnjaka, te su počeli sa raznim izgradima: Jedne večeri župnik je našao ključanicu svoga stana, kao i ključanicu crkvene kuće zatrpane kamenčićima. Druge večeri pri vježbanju članica čula se vika, dreka i očajna doračja, a osjetio se i koji kamen na vratima i prozoru. Napokon su jedne večeri, dok je župnik bio u crkvi, a poslije je držao predavanje članovima u društvenim prostorijama (u kući jedne Orlice), noćne ptice i noćni junaci razu- pali prozore crkvene kuće i htjeli provaliti u kuću, da unište pozornicu naših Orlica, ali govodne rešetke bile su čvrste od nj- ovih razbojničkih misli, te nijesu mogli unutra, pak su samo sa štapovima raspa- rali nešto pozornice i zastor i odnijeli po- lovicu zastora. Bili su odmah iste večeri prihvaćeni žandarmarijskoj stanici u Velom štu, te su ujutro šestorica njih uhapšena i otdvedena na stanicu, gdje su priznali zlo- čin i donijeli ukradeni i rasprejeni zastor. Stvar je sada predana sudu. Onim junaci- ma još nije dosta, već još prskaju i tale, kadgod vide orlova.

Došao je blagdan Isusa-Krista Kralja. Članice, okupivši se ujutro euharistijskim Spasiteljem, uvečer su priredile zabavu, na kojoj su dvije naraštaje deklamirale pjes- mu „Majci Božjoj“ od Lj. Lackovića i „Pepeo“ od dra Iv. Ev. Šarića, te predsjed- nica društva pjesmu „Sv. Ivani Arkh., za- štitičici Orlova“ od O. D. Sorića. Zatim su krasno i baš sa razumijevanjem odigrale predstavu „Načena keč“. Zabava je protekla koliko prve, toliko druge večeri u redu i sa zadovoljstvom sviju. Pohvaliti se mora sve, a na osobiti način Korneliju i Elanu.

Uvraćene noćne ptice, koje su bile po- lovatane, a sada puštene, kao i njihovi pri- jatelji, prolazili su biljedi i puni očaju uz vrata crkvene kuće. Tražili su sve i sva, da zabavu zapriječe, ali im nije uspjelo. Interesantno je pak, da su čak neki htjeli da „kontroliraju“ financijskoj straži ulaznice. Toliko su oni državotvorni, kada se radi proti katoličkom društvu i katoličkim na- čelima. Žalosan je pak, što baš oni, koji bi morali davati dobar primjer, držati mir i red u selu, ispoljuju svoju neznanj i dopu- štaju, da par nemirnjaka smetote djelo-selo.

Izani su eto i prigodom ove zabave vidjeli, sa čim ide mjesna Orlica, kao i vidjeli prve plodove njihovoga rada. Svaka čast iškim Or- licama, koje su osvijetlile svoja lica i ju- nački se ponijele. Pohvaliti je pak i one mladiće, koji su pri zabavi bili, pri suci, te pomogli. Momici ški, samo ustrajno napri- jedi Slijedite orlovska načela, slijedite bra- ću Orlovo i sestre Orlice diljem naše do- šovine, okupite se u Orlovo društvo, osvjetljajte lica i preporodite sebe i cijelo selo u Krista! To vam poštuje vaš iskreni prijatelj.

MURTER, 21. studenoga 1926.

Velika manifestacija hrv. kat. orlovstva.

Poslije nego su se brća i sestre za vrijeme sv. poslanstva u župi okupilej ne- beskom hranom, presv. Tijelom Isusovim, radosno proslavile novi, mili blagdan Isusa-Krista Kralja.

Baš toga dana (31./X.) u 6 sati uvečer

u spomen 700 g. smrti sv. oca Frane — po- krovitelja kat. akcije — priredile braća Orlovi i sestre Orlice uspjelu akademiju sa biranim programom, koji je na opće zado- voljstvo baš majstorski i tačno izveden. Proslava je započela sa pjevanjem orlovske himne, koja je burno odzvonjela u dupkom punoj „bratskoj kući“. Slijedio je govor duh. vode o kat. akciji i o smjernicama organizacije kat. omladine obojega spola. Zatim brat predsjednik čita poletno i va- treno predavanje o sv. ocu Frani. Orlovi i Orlice svih kategorija izvađaju svoje vježbe za god. 1926. Svih se osobito udogno do- jmlilo izvađanje po naraštajkama simboli- čnih vježbi „Po jezeru“. Burnim pjeska- njem su bile pozdravljane i na opći zahtjev morale se ih do 3 (tri) puta ponoviti.

Zanimiv je bio i igrokaz „Novo po- znanstvo“, koji su izvele naraštajke. Osobito je dobro djelovalo na prisutne oca i majke, jer su tu na svoje oči vidjeli snagu kat. ideje i duhovnoga prepadora, posebno pak plemenitost orlovsoga pokreta. Oci i maj- ke, koji su prisustvovali akademiji, uvjerali su se, da je u orlovstvu spas njihove mla- deži obojega spola, jer orlovstvo uzgaja i plemeni i tijelo i dušu te gradi novu rod, zdravi rod — Vitezove Krista! A u tome je spas Vjere i Doma!

Slijedi deklamacija „Za ciljem“ od V. Van- čik, koju je oduševljeno — pred orlovim barjakom, koji drži brat Orao — deklami- rao mladi junak brat Dondivić M. I on je bio pozdravljen burnim pjeskanjem. Za- bava se zaključuje orloškim kolom, pjeva- njem trohline i orlovske himne, za vrie- me koje na pozornici orlovi i orlice stoje u pozoru, a sva publika je ganutljivo pjeva.

Pohvalom treba izjaviti, da smo uz odli- čne prijatelje kat. pokreta vidjeli na poča- snom mjestu uz domaće župnika i opć. prisjednika g. M. Ramešu te našega dičnoga opć. vijećnika brata Orla Mudronja Nikolu, upravitelja Uljarske Zadruge.

Uza sve prilike i neprilike orlovstvo je u našem selu jak i snažan pokret, koji sve osvaja, a protivnike sila na poštovanje. Pod lozinkom „Euharistija, Apostolat, Žrtva“ pozdravljamo braću i sestre diljem doma uz poklik: Naprijed za Vjeru i Dom! Bog živi!

Orao.

ORLOVSKI VJESNIK.

Orlovi i Štrossmajerov dan u Zagrebu. U nedjelju 7. t. maj. prisustvovali su i hr- vatski Orlovi kod svečanosti prilikom otcri- ča spomenika biskupu Štrossmajeru. U po- vorci je bio zastupan Savez te delegati or- lovskih društava iz Karlovca, Broda i Đa- kova, kao i delegati orlovskih i orloških društava iz okolice Đakova u krasnoj selja- čkoj narodnoj nošnji. Bila su prisutna ta- kođer zagrebačka orlovska i orloška dru- štva. Orlovska povorka bila je najuzornija te je pobudila opću pažnju. U 4 sata p. p. priredio je Savez svečanu akademiju u Je- ronimskoj dvorani. Dvorana je bila dupkom puna. Akademiju je otvorio brat I. Jakov- vljević, koji je u lijepom govoru pozdravio prisutaoga biskupa presv. g. dra Akšamo- viću prikazavši odnose hrvatskog Orlovstva prema Crkvi i u kratkim linijama dosada- šnji orlovski proučitel rad. Zatim je sveuč. prof. Dr. Andrija Živković krasno prikazao Štrossmajerov rad za vjeru i domovinu, posebno se osvrnuvši na njegove odnose prema Sv. Stolici i odgovorivši biskupovim riječima svima onima, koji Štrossmajera prikazuju u krivom svjetlu i tako vrijeđaju njegovu uspomenu. Za vrijeme akademije otpjevao je nekoliko pjesama odlični „Bra- nimirov“ zbor pod vodstvom g. Vilka Pe- trovića. Akademija je sjajno uspjela i svršila oko 8 sati navečer. Presv. biskup Akšamo- vić, kojemu su priredene oduševljene ma- nifestacije, čestitao je Orlovima, što su se dostojno odmetnuli i u povorci, kojoj je on išao na čelu, kao i na ovoj lijepoj akade- miji. Pohvalio je dosadašnji rad Orlovstva i zaželio mu nove uspjehe. — Kod sveča- noga banketa zastupao je Savez njegov od- bornik dr. Stjepan Markulin. — Navečer bila je zabava zagrebačkoga Hrv. Kat. Orla I, na koju su došli i delegati iz provincije, među njima i 14 Đakovčana. U njihovo je ime govorio društveni predsjednik brat Böhm. Zabava je i moralno i materijalno uspjela. Orlovstvo u Zagrebu svaki dan do- biva novih oduševljenih prijatelja.

Katoličkim omladinu i progonoj katolika u Meksiku. Internacionalni Savez katoličke omladine u Rimu protestirao je protiv progona katolika u Meksiku. Svi nacionalni Savezi katoličke omladine pridružili su se ovom protestu. U nekim državama prire-

đeno je niz protesnih priredbi. Štampa ka- toličke omladine puna je protesta protiv tih nekulturnih progona, a neki nacionalni Savezi katoličke omladine izdali su i po- sebne brošure. — Hrvatski Orlovski Savez pridružio se ovoj međunarodnoj protesnoj akciji katoličke omladine i poslao preko sekretarijata Internacionale u Rimu svoj protest, solidarišući se na taj način sa žel- jama katoličke omladine cijeloga svijeta. Pridružimo se svi molitvama za progone- nu braću, kako to želi sv. Otac Papa Pio XI.

Milja Jakovljević: „Ponočka“. Društve- na Nabavna Zadruga izdala je za orlovska društva ovaj uspjeti igrokaz u tri slike, koji je prema francuskom misteriju slobodno obradio i za naše prilike preudio poznati književnik Milja Jakovljević. Igrokaz stavlja na režiju vrlo malene zahtjeve. Ima 4 glavna lica, koja dolaze na pozornicu, i nekoliko statista. Sve su uloge muške. U igrokazu se pjevaju naše narodne božićne pjesme, tako da će orlovska društva moći da ga upotrije- be kod božićne predstave. Potreba jednog ovako jednostavnog, a idejno dubokog i umjetnički dobrog igrokaza već se dugo kod nas osjećala, pa je ovim učinjena veli- ka olakšica prijateljima zdrave pučke po- zornice. Kako se božićni približava, to pre- poručujemo svima društvima, koja namje- ravaju prirediti božićnu zabavu s kraćim idejnim igrokazom, da odmah naruče „Po- nočku“, kako bi je mogli zavremena uvjež- bati. Na kraju igrokaza nalazi se kratka uputa za režisera.

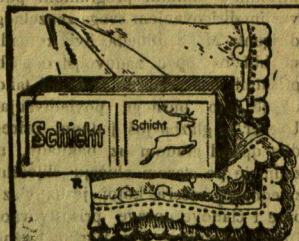
Antun Matasović: „Pobjednik“. Igro- kaz u jednom činu. Književnik Antun Ma- tasović napisao je ovaj zanimljivi igrokaz iz orlovskega života, koji će dobro doći svima orlovskim društvima, a naročito da- čkim i onima u gradu. U igrokazu je prikazan idealizam hrvatskoga daka Orla, koji podnosi najveće neprilike radi svojega uvje- renja, ali na koncu ipak pobjeđuje. Zanim- ljiva radnja i dobar dijalog čine ovaj igro- kaz vrlo zahvalnim za prikazivanje, pa ga najtoplije preporučujemo orlovskim dru- štvima. Pisan je samo za muške uloge, a naručuje se kod Društvene Nabavne Zadr- uge. — Osim Jakovljevićeve „Ponočke“ i Ma- tasovićeve „Pobjednika“ Nabavna Zadruga izdala je također novo prerađeno izdanje „Zlatne odluke“, a doskora će dati u štampu također Alligerov igrokaz „U znaku otkri- venja“, kao i još neke druge stvari, tako da će orlovska društva u pogledu igrokaza biti bez brige. Svi se igrokazi litografiraju i izdaju kao rukopis u ograničenom broju primjeraka.

KNJIZEVNOST.

Jubilarno izdanje „Nove Revije“. Iza- šao je ovih dana iz tiska jubilarni broj „No- ve Revije“. Obuhvaća 350 stranica. Uz en- cikliku sv. Oca Pape o sv. Franji Asiškome donosi i ove članke: Dr. Fra D. Mandić: Boravak sv. Franje Asiškog u hrv. krajevima; Dr. S. Zimmermann: Pogled na franje- vačku filozofiju; Dr. I. Kršnjavi: Sv. Franjo i umjetnost; Dr. F. Binički: Franjevački na- učitelji; O. P. Vlašić: Duh sv. Frane u bi- bličkom radu; Dr. Fra J. Božičković: Evan- đeosko sirmoštvo u životu sv. Frane; Dr. Fra B. Radonić: Duns Skot i svetkovina Krista Kralja; Dr. Fra O. Knežević: Sv. Franjo organizator misija; Fra K. Kržanić: Sv. Franjo i talijanska literatura; Dr. Fra J. Jelenić: Problem dolaska franjevaca u Bosnu i osnutka bosanske vikarije; O. L. Bajčić: Duhovna nauka sv. Franje Asiškog; Dr. Fra A. Crnica: Sv. Franjo Asiški — so- cijalni reformator; Dr. Fra A. Guberina: Franciscus catholicus et totus apostolicus; Dr. Fra R. Rogošić: Književni rad hrv. franjevaca do XIX. vijeka; Dr. Brkašević: Savre- mena franjevačka ideologija; Dr. Fra K. Eterović: Jug. franjevci i duh sv. Frane; F. S. Milovanov: Bratu Franji. — Broj je bogat sa kulturnim pogledima, književnim pregledom, vjesnikom i t. d. Cijena je sve- čanoga broja 30 D., a pretplatnici ga dobi- vaju redovito, ali neka uz godišnju pret- platu nadodaju još 10 D. Naručuje se na adresu: Franjevački Samostan — Makarska (Dalmacija).

IZ GRADA I OKOLICE.

Ponovna predstava općine za naš željeznički spoj sa zaledem. Šibenska je općina uputila ministru saobraćaja, predsjedniku konferencije za izgradnju željeznica sveuč. prof. g. Vladi Mitroviću, direktoru držav- nih željeznica u Beogradu g. Mihajlu

Tko je našao bilo kakovu pe- savku u Schichtovome sapunu? Tko je ikada oštećio rable upotrebom Schichtovoga sapuna? Niko nikada!

Schichtov sapun bio bi jeftiniji, kad bi se pravio sa manje pažnje i iz jeftinijih sirovina. Iz najboljih sirovina i uz najveću pažnju pravi se najbolji sapun na svijetu!

Schichtov sapun. Pazite na znak Jelen!

Iliću, te nar. poslanicima gg. Josipu Pasariću, dru Nikoli Subotiću i dru Niki Novakoviću ovu predstavku: „U novinama čitamo, da je konfe- rencija za izgradnju plana željeznica u državi odredila, da ispita i prouči, te donese elaborat o željezničkim pru- gama, koje bi se imale izgraditi u državi s osobitim obzirom na izgrad- nju Jadranske pruge, kao što i spa- njanje željeznica sa lukama na Jadra- nu. Budući je radi male brige i na- stojanja pozvanih faktora slabo ispi- tana, a najmanje stavljena u rekla- mu šibenska luka, molimo da pora- dite, da stručna komisija, koja je iza- brana na spomenutoj konferenciji, dođe na lice mjesta i ispita položaj pojedinih luka na Jadranu, da se ustanovi, koja je najzgodnija i pri- rodnom zaštićenošću najprikladnija. Podjednako neka se ispita, koja luka traži i najmanje financijskih žrtava, da bude izgrađena i dotjerana tehni- čki, kako bi odgovarala uvjetima mo- dernoga saobraćaja. Jer je Šibenik sa svojim prirodnom bogatstvom po mišljenju svih stručnjaka i objektivne kritike prvi za to pozvan, općinska uprava po svojoj dužnosti, a u inte- resu svojih općinara i u interesu sje- verne Dalmacije, pozivlje Vladu, da izradi ta prirodna bogatstva šibe- nske luke, ne obazirući se na prepo- ruke stranačkih vođa i partijskih interesa.“

Još jedna proslava sv. Stanka. I svih šest mjesnih osnovnih škola zajedno sa ženskom građanskom školom svečano su proslavili blagdan sv. Stanka, zaštitnika školske mlade- ži, 13. t. mj. Toga dana bio je škol- ski praznik. Ujutro je bila sv. Misa i skupna sv. pričest mladeži u crkvi sv. Frane. Sv. Misu je očitao i održao lijep prigodni govor kateheta vč. don Krsto Stojić. Preko Mise pjevala su učenice građanske škole. Popodne je u istoj crkvi bio sve- čani blagoslov, koji je obavio presv. biskup.

Prigodom imendana Nj. V. bel- gijskoga kralja primaju se čestitke u uredu mjesnoga belgijskoga konsu- lata 27. t. mj. od 11-13 sati.

Proslava sv. Cecilije. I ove go- dine „Šibenska Glazba“ svečano je proslavila blagdan svojeg pokrovitel- jice sv. Cecilije u ponedjeljak 22. t. mj. Ujutro je glazba zajedno sa čla- novima uprave prisustvovala tihoj sv. Misi u crkvi sv. Frane, preko kojeje odsvirala dvije molitve i još par ko- mada. Prije i poslije Mise obašla je gradom svirajući vesele korčariće, a pred stanom opć. načelnika se zaustavila i na pozdrav odsvirala ne- koliko komada. U podne na Malom Trgu je priredila koncert sa vrlo

biranim i obilnim programom pod vrsnim dirigovanjem svoga zauzetog dirigenta Ma Sentinella. Svi komadi su bili na opće zadovoljstvo svih prisutnih baš precizno izvedeni, tako da je bilo burna povlađivanja. Uvečer je glazba još jednom priredila ophod gradom uz bakljadu, a zatim je po starom običaju slijedila zajednička večera, kojoj je uz glazbare i članove uprave prisustvovao i opć načelnik g. dr. Marko Kožul te g. P. Terzanović. Na večeri, koja je protekla u najboljem redu i raspoloženju, u ime uprave govorio je i pozdravio sve prisutne predsjednik g. D. Vidović, u ime općine načelnik g. dr. Kožul, a u ime glazbara g. A. Cinotti. — Vučenje lutrije će se radi nerasprodanih srećaka obaviti u nedjelju 28. t. mj. u podne. Tom prigodom glazba priređuje novi koncert.

Naši pokojnici. Od 5. 17. t. mj. umrli su u privatnom stanu: Duma Baranović (74 g.), Ana Bara (19 g.), Veljko Knežević Milanov (7 g.), Ika Sekso ud. pk. Jose (65 g.), Marija Bašić Mićina (15 d.) i Eugeniya Wybiralyk (50 g.); u bolnici: Marija Marjić nez. (1 m. i 4 d.), Nikola Taslak Matin iz Suhoga Doca (55 g.), Ivan Knežić Nikolin iz Gradine (mrtvorod.), Ivo Bujas pk. Dunke iz Šibenika (35 g.), Ana Vrsaljok nez. (23 d.) i Božo Buro (mrtvorod.). — P. u. m.

Blagdan Gospe od Zdravlja osobito se svečano proslavio u Stolnoj Bazilici sv. Jakova. Ujutro su se redale brojne sv. Mise od ranoga jutra. Mnogo je pobožnoga svijeta primilo sv. pričest. U 11 sati bila je svečana pontifikalna Misa presv. biskupa uz veliku asistenciju, a popodne svečani blagoslov. Preko Mise pjevao je zbor sjemeništaraca.

Vojna muzika. Za kapelnicu vojne muzike šibenskoga garnizona određ. n. je g. K. Bajer. Glazbari su već sigurni, tek bi kroz najkraće vrijeme glazba imala nastupiti. — „Fiharmoničko Društvo“ je g. Bajera uzelo ujedno i za svoga kapelnika.

Porotno zasjedanje započelo je 22. o. mj. Prva se rasprava vodi protiv Švonje Proškana iz Krupe, koji se u svađi nabacio s utegom na P. Veselinovića i tako ga ranio, da je treći dan umro. Druga rasprava vodiće se protiv Perinčić Marka iz Vrsa. On je pred sedam godina s nekoliko drugova napao na putu 6 Ličana, orobio ih i suviše dvojica usmratio. Njegovi su drugovi bili već prije po-

hvaćani i osuđeni, a njega nijesu odali, jer im je obećano uzdržavati obitelji. On je obećanje neko vrijeme i vršio, ali, čim je prestao uzdržavati obitelji, odali su ga.

Zborovi poljara će se raspustiti. Kako poljari mnogo stoji, općina će raspustiti sve sadašnje zborove poljara, a na idućim seoskim skupštinama bit će pripušteno selima, da sama odluče, na koji će se način unaprijed vršiti ta služba.

Ribnjak Morinje kod Jadrtovca. Općina je imenovala posebnu komisiju, koja će izraditi nacrt za uređenje i iskorišćenje ribnjaka Morinje kod Jadrtovca.

Napadač. 11. o. mj. oko 5 sati p. p. seljak Ante Mialjević iz Bilica vraćao se kući kolima iz Šibenika. Na putu iza Crnice napadne ga nepoznato lice i zatraži od njega, da mu izruči kola, a kad se on tome usprotivio, izvadi napadač bodež i nakon borbe, u kojoj se seljak branio kamenjem, skoči napadač u kola i revolverom u ruci potjera konje divljom brzinom. Kasnije je napadač od nekih seljaka bio zaustavljen i uhvaćen te predan policiji. On je nekakav željeznički strovođa u Karlovcu, a tvrdi, da napadnutoga seljaka nije nikad upoče ni vidio. Veli, da je bio pijan, i priznaje, da se vozio na nekim kolima, ali ne zna, kako je na njih dospio. Poriče, da bi ikad imao revolver i bodež, osim malenoga periša. Sivar je predana drž. odvjetništvu.

Trgovci i obrtnici Slijedeći naučnici, pitomec „Hrv. Radiše“, traže namještenje: 4 bačvara, 30 bravara, 8 brijača, 40 kovača, 31 krojač, 30 mehaničara, 10 postolara, 6 remenara, 26 stolara i 32 trgovca. Svaki obrtnik, trgovac, industrijalac i napredni gospodar učinit će plemenito i dobro djelo, ako zahtjeva naučnika od „Hrv. Radiše“. To su zdravi, poštini, dobri i nepokvareni dječaci, obično siromašni, bez roditelja itd. Tko naučnika želi, neka se obrati na najbližu podružnicu (radni odbor ili povjereništvo) „Hrv. Radiše“, a gdje takve nema, neka se obrati izravno na središnjicu „Hrv. Radiše“ u Zagrebu, Senoia ul. 16.

Roditelji i skrbnici! Za slijedeće grane obrta, trgovine, industrije i poljoprivrede primamo naučnike: 4 bojadisara, 5 čarapara, 7 čekara, 1 dimnjačara, 15 gostioničara, 1 klesara, 5 klobučara, 2 kolara, 3 krznara, 3 kožara, 2 limara, 15 mesara, 20 mlinaara, 4 opaučara, 65 pekara, 2 tapetara, 15 užara, 2 pozlatara te 13 poljoprivrednika. Uporazavamo sve roditelje bez razlike staleža na važnost, da se što više naše djece posveti privrednim zvanjima. Svaki je obrt dobar, ako je obrtnik

sposoban. Tko svoje dijete želi posvetiti trgovini, obrtu, industriji ili poljoprivredi, a koje odgovara uslovima (da nije mlade od 14, a ne starije od 16 godina, da je svršilo najmanje 4 razreda pučke škole, da je zdravo, pošteno, nepokvareno i marljivo) — neka se obrati na najbližu podružnicu (radni odbor ili povjereništvo) „Hrvatskoga Radiše“, te neka ponese sobom posljednju školsku svjedodžbu, domovnicu, koji su siromašni svjedodžbu siromaštva, te vlastoručno pisanu molbu dječaka, a gdje podružnice „Hrv. Radiše“ nema, neka se izravno obrate na središnjicu „Hrv. Radiše“, Zagreb, Senoia ul. 10.

Zlatnike su našli u sapunu „Gazela“ slijedeći: Marija Simončić, Vinji-vrh-Semič (Prvo delavsko konzumno društvo, Semič), M. Rebernik, Krško (Anton Vahčić, Videm-Krško), Justina Beranić, Majšperk (J. Beranić, Majšperk p. Ptujaska gora), Erna Bregar, Podsreda (Ernest Bezenšek, Podsreda via Rajhenburg), Terezija Rakar, Hrastnik (Konzumno društvo rudarjev, Hrastnik), Ivana Prosen, Ljubljana, Šelenburgova ulica 5/11 (Jos. Satran, Ljubljana), Marija Borovšek, Gaberke pri Šoštanj (J. Langus, Šoštanj), Franciška Biaznik, Kropa (Konzumno društvo, Kropa), Marija Vidrih, Borck (A. Dimicelj, Rakek), Terezija Borec, Mengeš (A. Rihar, Mengeš), Mihael Doberšek, Store (Željezarna & Rudnik, Store), Ivan Skrajner, Ljutomer (Gospodarska zajednica, Ljutomer), Petar Melič, Virje (Otto Steidel, Virje), Antonija Strega, Bjelovar (Samojlo Stern, Bjelovar), Marija Colarić,

VINARI I

Recepti za spravljanje veštačkoga vina i rakije kao i sve vrste esencija i holandske majne za veštačko vino.

Recepti koštaju 30 din. Novac slati unapred na:

„HEMIKOS“

Zastupništvo Hemiske robe
RACA (Krag.), SRBIJA.

**U Australiju
za Lira šterlinga 28.-
U Južnu Ameriku
za Lira šterlinga 19.-
otprema Agencija
JOSIP JADRONJA -- ŠIBENIK
Tražite upute.**

Brod (Prvo delavsko konzumno društvo, Sv. Križ pri Kostanjevici), Jurij Gerbinek, Sv. Jurij ob Pesnici (Ivan Schautzer, Sv. Jurij ob Pesnici), Ing. Konić, Brod na Savi (Vilko König i drug, Brod na Savi), Anka Štimac, Otočac (Petar Branković, Otočac), Francka Zupan, Breznica (Finžgar, Breznica Gor.), Ančka Miklavčič p. d. Voršoveca, Dobravašče (Ciril Mezek, Trata Gorenjavas), Angela Muler, Dolenjavas pri Čerknici. — Imena u zagradi označuju trgovce, kod kojih je sapun bio kupljen.

„ITO“ pasta za zube - najbolja.

Vlasnik, izdavalac i odgovorni urednik Ante Erga. — Tisak Pučke Tiskare u Šibeniku — (Predstavnik: Jerolim i Vjekoslav Matačić).

Gospodarska Štedionica u Splitu

Rimska ulica 3.
(kod Peristila).

Telefon Br. 363.

Podružnica u **Makarskoj**

Najveći Dalmatinski
zavod na zadružnom
temelju.

Prima uloške na
knjižice i u tekućem računu te ih
najpovoljnije
ukamačuje.

Obavlja sve bankovne
poslove najkulantnije.
Kupuje devize i valute uz
najpovoljniji dnevni tečaj.

Zadružna Gospodarska Banka d. d. u Ljubljani

VLASTITA ZGRADA
UL. KRALJA TOMISLAVA 108

Podružnica Šibenik.

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. NOĆNI 67.

Podružnice: CELJE, DJAKOVO, MARIBOR, NOVI SAD, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT.

Ispostava: BLED.

Dionička glavica i pričuva preko Din. 16.000.000.

Uloži nad Din. 250.000.000 — — — — — **Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.**

PRIMA ULOŠKE NA KNJIŽICE, TE IH UKAMAČUJE NAJPOVOLJNIJE.

OPREMA SVE BANKOVNE I BURZOVNE POSLOVE POVOLJNO, TOČNO I BRZO.